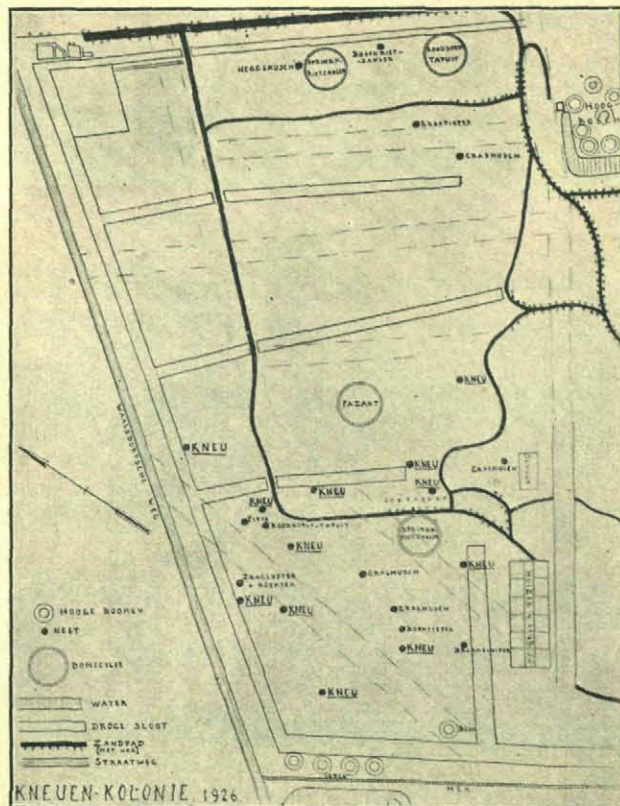

Langs de Westzijde loopt de Waalsdorpsche weg, vrij druk begaan door militairen en sportmensen, die gelukkig niet al te veel aandacht aan dat woeste stukje grond besteedden.

Kneu op 't nest.

Foto C. Dietz.

deze soort, vonden we er, alle in het Zuidelijk gedeelte, en ik ben er van overtuigd, dat we in die warwinkel van braam, hop en kreupelhout, er nog verscheidene gemist hebben.

Koekoeksei in zanglijsternest. Foto v. Beusekom.

Al deze nesten en soorten zijn gevonden vanaf 20 Juni, dus pas op het einde van het broedseizoen. Er waren dan ook al verscheidene nesten met vluchtige en bijna vluchtige

In het Zuiden wordt het begrensd door het Aloysius-college, waar nog een strook van de oorspronkelijke beplanting is blijven staan en een prachtige vrijplaats vormt voor de vogels, die daar ongestoord kunnen nestelen.

Op den Oostrand was een complex huizen in aanbouw en werd er druk gewerkt aan stratenaanleg en rioleering, en in het Noorden lag een werkspoor, waar een groote kraan dag in dag uit aan het boomwortels rooien was.

Het geheele terrein was dus rondom ingesloten en onder dien druk van alle zijden had de vogelbevolking zich geconcentreerd op het overgebleven stukje van ongeveer 8 H.A. En zoo konden we op dit kleine terreintje het broeden constateeren van dertien soorten.

Het voornaamste aandeel leverden de kneutjes (1). Twaalf nesten, alleen van deze soort, vonden we er, alle in het Zuidelijk gedeelte, en ik ben er van overtuigd, dat we in die warwinkel van braam, hop en kreupelhout, er nog verscheidene gemist hebben. Het eenige paartje zanglijsters (2), dat er broedde, werd het slachtoffer van een koekoek (3). Het verloop van hun geschiedenis, en hoe tenslotte het geheele legsel mislukte, kunnen belangstellenden in Ardea vinden. De heggemus (4) was natuurlijk vertegenwoordigd door minstens één paartje en ook grasmussen (5), waarvan we vier nesten vonden, waren er verscheidene. Een ander lid van de grasmusch-familie, de vrij zeldzame braamsluiper (6), nestelde bijna tegen de in aanbouw zijnde huizen aan en natuurlijk broedde er ook de fitis (7), die zijn nestplaats altijd tot het laatste toe trouw blijft.

Twee paartjes roodborst-tapuiten (8) en evenveel sprinkhaan-rietzangers (9) hadden nestgelegenheid in het terreintje gevonden, evenals onze gewone pieper-soorten, de graspieper (10) en de boompieper (11). En in het Noordelijk gedeelte, waar veel riet en biesen groeiden, nestelde een van onze aardigste zangertjes: de boschrietzanger (12).

Ten slotte heeft een fazant (13) er zijn jongen uitgebroed, die direct een der eerste dagen van hun bestaan de rustige veiligheid van het Aloysius-college binnengeleid werden.

jongen bij en waarschijnlijk ook ettelijke tweede legsels. Hoe het in het volle seizoen geweest is, daar kunnen we slechts naar raden, maar het lijkt me toe, dat het toen wel zoo'n soort openluchtvolière geweest moet zijn. 't Is jammer, dat onze aandacht pas zoo laat op het stukje viel

Het mooiste van het geval is, dat van al deze zeven en twintig nesten, maar een enkel kneutje en het zanglijster-legsel, dat door de koekoek toch al ten doode opgeschreven was, verongelukt zijn. De overigen zijn allen uitgekomen en voor een deel heb ik ze ook uit zien vliegen, al kon ik ze door uitstедigheid niet allen tot het einde toe volgen.

Jammer dat het stukje nu verdwenen is; de toch al zoo ingekrompen nestgelegenheid is er alweer door verminderd; het wordt hoog tijd, dat we eens wat meer aan vogelboschjes gaan denken en ons wat minder alleen met nestkastjes bemoeien: de open-nest-broeders raken leelijk in het gedrang!

J. P. BOUMA.

BOEKBESPREKING.

R. J. de Stoppelaar. Zon op de golven, met foto's van J. P. Strijbos, J. de Boer, W. A. Slager e.a. 40 250, p. p. prachtband. Laren. A. G. Schoonderbeek.

Dit boek geeft ons een heerlijk beeld van het rijke natuurschoon der Friesche wateren. De Stoppelaar is nu al jaren bezig om ons te doen deelen in het hooge genot, dat hij vindt in de streek der Friesche meren. zijn idyllischen omgang met mensch en dier en plant. Zijn woordschilderingen worden hier vergezeld door reproducties van fotografische opnamen, gemaakt door mannen, die blijkbaar in gevoel en opvatting geheel met De Stoppelaar overeenstemmen en zoo is hier een waarlijk kunstvol harmonisch geheel verkregen. Ieder natuurvriend en natuurkenner zal reeds dadelijk bekoord zijn door de titelplaat; het water deinend onder den bollen wind en opspattend tegen den rijk begroeiden veendam. Ik voel mijn bootje onder mij wiegelen als ik die golven zie. Ook de Stille Wille en het Saiterhuis zijn meesterstukken van landschapsfotografie. Onder de foto's van vogels en bloemen komt de eereplaats toe aan de Kemphaantjes. De Kievit van de Zeven Mad echter leert ons, hoe voorzichtig we moeten zijn met foto-materiaal voor illustratie, vooral met vergrootingen.

Boerman en Knip: Natuurlijke Historie: I Dierkunde, II Plantkunde. 15e druk. Geïllustreerd. Gebonden f 2.90 per deel. Uitgave Wolters.

Deze boeken zijn hoofdzakelijk bestemd voor hen, die het onderwijsexamen wenschen af te leggen en dat ze daarvoor in trek zijn bewijzen wel deze *vijftiende* drukken. Een candidaat, die zijn Boerman en Knip kent, mag stellig rekenen op een hoog cijfer op zijn examen. Hij zal daar niet veel moeite mee hebben, want Boerman en Knip hebben de leerstof zorgvuldig gekozen, en o, zoo eenvoudig behandeld, ik zou haast zeggen met overgrootte bescheidenheid.

Tegenwoordig wordt Natuurlijke Historie niet meer gevraagd voor de acte van hoofdonderwijzer. Boerman en Knip in de laatste uitgave geeft ons dus te zien alles wat de Nederlandsche volksonderwijzer behoort te weten van Natuurlijke Historie, laat ons zeggen Biologie. Alleen moeten we er om denken, dat voor de Hoofdonderwijzers-acte wel gevraagd wordt Kennis van de Schoolhygiëne en we mogen dus verwachten, dat daarbij wat uitgebreider kennis van den bouw en verrichtingen van het menschelijk lichaam zal worden bijgebracht dan wat voor de hulpacte noodig is. Op rekening van de schoolhygiëne kan nog heel wat gebracht worden van voedingsleer, bacteriologie en wat niet al. We behoeven dus niet te wanhopen maar vragen ons toch af, of dit Leerboek voor de hulpacte, dat dan toch voor een zeer groot deel het eindonderwijs in de biologische wetenschap voor den volksonderwijzer is, niet wat al te beknopt moet heeten nu er met geen enkel woord in gerept wordt van erfelijkheidsleer en evolutie, terwijl ook de palaeontologie geheel buiten beschouwing blijft. Ik weet wel, dat deze laatste een klein kansje